

PALKAT JA JÄRJESTYMINEN

John Keracherin kirjoitus lyhenneltynä.

PALKKOJEN yhteyteen kuuluu joi- takin hyvin tärkeitä seikkoja, joita eivät läheskään kaikki vielä täydellisesti käsitä. Niiden, jotka hankkivat toimeentulonsa tekemällä palkkatyötä, tarvitseisi olla selvillä niistä menettelytavoista, joita käytetään palkkain maksussa.

Palkkojen erilaiset muodot ja palkkajärjestelmän aikakauden täytyisi kaikkien, varsinkin palkkatyöläisten, käsittää paremmin, kuin he nykyään sen käsittävät, noin yleisesti puhuen. Jotkut niistä menettelytavoista, joita käytettiin työtä "maksettaessa" kapitalistista järjestelmää ennen olleissa yhteiskunnissa, myös ovat sopivia aiheita työväenluokan jäsenten tutkittavaksi. Historia toteaa mielellään, että työtä "maksettaessa" on pääasiallisemmin käytetty kolmenlaisia menettelytapaa, olkooppa työ siten ollut pakollista tai "vapaaehtoista".

Vanhanajan sivistys perustui orjunteen, s. o. menettelytapaan, jonka alaisena työskennelleet työläiset olivat isäntänsä omaisuutta. Tämä järjestelmä, kuten nykyinenkin, teki mahdolliseksi sen, että isännät — patriarkat — saivat työläisten työn tuotteet kokonaisuudessa suoranaisesti. Mutta orjain täytyi pysyä hengissä, jos niitä mielittiin käyttää tuottajina ja siksi patriarkat joutuivat antamaan orjilleen ruokaa, vaatteita ja suojan. Toisin sanoen, orjat — pakolliset työläiset — saivat korvauksen työstänsä elämälleen välttämättömissä välineissä suoranaisesti.

Feodalisessa yhteiskunnassa, joka seurasi orjayhteiskuntaa, olivat ylinnä feodali herrat, jotka, omistaen maat, riistivät maatyöläisiä käyttämällä menettelytapaa, jota tavallisesti nimitämme maaorjuudeksi. Tämän yhteiskunnan työläiset, maaorjat, eivät saaneet työstänsä korvausta palkkoina, kuten nykyajan palkkatyöläiset, eikä heille laitettu ruokaa, vaatteita ja suojaa, kuten orjayhteiskunnan työläisille. Maaorjan täytyi hankkia toimeentulon itselleen ja perheelleen työskentelemällä maakappaleella, jonka hän oli saanut joltain feodali herralta ja jota joskus nimitettiin "orjatilukseksi". Hän sai työskennellä kaksi tai kolme päivää viikossa omalla tilallansa. Lopun ajan viikosta hänen täytyi tehdä työtä feodali herralle. Tätä työtä, jonka maaorja teki feodali herralle, nimitettiin monella tavalla, kuten verotyöksi, päivätyöksi tai sitten "taksvärkiksi". Tällaisen järjestelmän

vallitessa saattoi helposti nähdä, että maaorja joutui kuluttamaan suurimman ajan ilmaiseksi, tehden työtä feodali herran tilalla.

Palkkajärjestelmän, eli kapitalismin, kuten me sitä nykyään nimitämme, saavuttua "vapautui" työläinen. Hän irtaantui toisten ihmisten omistusoikeuden alaisuudesta. Työläinen ei enään ole orjavoudin tai feodali herran omaisuutta, eli suurti laan kiinteästi kuuluva tuotantoväline. Nykyajan palkkatyöläinen on vapaa menemään paikasta toiseen, mihin haluaa, hän voi valita senlaisen työn ja työnantajan kuin haluaa, jos nimittäin sattuu löytämään.

Jos työläinen ei halua työskennellä maalla, niin hän voi mennä tehtaaseen, kaupunkiin, kaivokseen eli rautatielle. Niin pitkälle hän on vapaa. Mutta jos hän ei tykkää tehdä toisille palkkatyötä, niin hän ei ole vapaa alkamaan maanviljelijäksi, nykyisessä mittakaavassa, eikä hän voi itselleen avata tehdasta tai kaivantoa. Nykyajan teollisuuden harjoittajilta vaaditaan suuria pääomia ja niitä ei ole työläisellä, eikä liioin keinoja, joita käyttämällä hän voisi hankkia pääomaa. Me siis näemme, että palkkatyöläisen vapaudet, nimittäin taloudelliset vapaudet, ovat rajoitetut perin ahtaisiin puitteisiin. Hän voi liikkua paikasta toiseen, mahdollisesti vaihtaa työnantajaakin, mutta hän ei voi jättää työväenluokkaa, johonka syntyi.

Tosin joku kunnianhimoinen työläinen, jonka mieli on täynnä sellaisia korulauseita, että "sopiva tilaisuus kolkuttaa joka miehen ovelle" — "hyvää miestä ei voida pitää alhaalla" — "missä on tahtoa siellä on keinoja" — "ylhäällä on riittävästi tilaa" ja n. e. p., voi selittää, että "useat ovat nousseet pohjajoukosta, päässeet kapitalisteiksi. Katsokaahan vain esimerkiksi Henry Fordia."

On kyllä totta, että jotkut miehet, jotka ovat olleet työläisiä, ovat nousseet kapitalisteiksi, mutta vain perin harvoissa tapauksissa. Vaan myös on totta, että useat kapitalistit ovat menettäneet rahansa ja joutuneet palkkatyöläisiksi. Näin tapahtuu jatkuvasti pikkuporvariensa keskuudessa. Niistä yksi toisensa jälkeen tekee vararikon, joutuu palkkatyöläiseksi, sillä pääomat alati keskittyvät yhä harvempiin käsiin. Teollisuutta nykyään harjoitetaan niin jättiläismäisessä mittakaavassa, että

mahdollisuus eli "vapaus" nousta ja tulla kapitalistiksi ei ole palkkatyöläiselle ulottuvissa. Suurin enemmistö, joksikin kaikki niistä, jotka syntyvät palkkatyöläisistä, joutuvat olemaan elämänsä läpi palkkatyöläisinä.

Nyt tarkastakaamme palkkaa. Palkka on maksu jostain, jota työläinen myy. Mitä työläisellä on myytävänä? Kun hän menee työhön, niin hän menee tyhjin käsin, mutta kuitenkin hän myy jotain. Hän ei myy itseänsä kokonaisuena, mutta hän myy jotain itsessään olevaa, myy energiaansa, palvelustaan, työvoimaansa. Työnantaja joutuu ostamaan työvoimaa, henkistä ja ruumiillista, voidaksensa pitää teollisuuslaitoksensa käynnissä. Kapitalistit eivät harjoita tuotantoa hyväntekeväisyydestä tai muista humanistisista vaikuttimista johtuen, vaan siksi, että he haluavat tehdä voittoa tuottavan luokan työstä. Jos ei ole tuotantoa, niin ei ole mahdollisuutta tehdä liikevoittoja, kiskoa yliarvoa. Työn riistäminen on kapitalistisen rikkauten alkuperä.

Kun kapitalisti menee markkinoille ostamaan työvoimaa, niin hän haluaa maksaa siitä mahdollisimman vähän ja työvoiman myyjä, työläinen, haluaa saada työvoimastansa mahdollisimman korkean hinnan. Kaikki tämä tapahtuu aivan samalla tavalla kuin muittenkin tavarain myynti ja ostot, kuten kummin, raudan ja hiilen. Myyjän ja ostajan välillä aina jatkuu riitaisuus, sillä niiden edut ovat vastakkaiset.

Muut tavarat, eivät lisäänty arvoltaan silloin kun ne ostetaan, mutta työvoima on elävää tavaraa ja sen ostaja käyttää sitä luodaksensa arvoja. Se yhdistetään tuotantokoneistoon ja näiden yhteinen työ muutuu tuotteiksi, sellaisiksi kuin ovat hatut, takit, automobiilit y. m. tuotteet. Näitä tuotteita eivät omista yöläiset, jotka ne valmistavat koneiden kanssa, vaan kapitalistit, jotka omistavat tuotantovälineet. Kapitalistit lähettävät nämä tuotteet markkinoille tavaroina ja saavat niistä paljon enempi kuin ovat maksaneet työläisille työvoimasta, joka on ainoaa tavaraa, mitä näillä (työläisillä) on myytävänä. Palkka, eli rahassa mitattu työvoiman arvo, on siis paljon vähempi kuin se hinta, eli rahassa mitattu arvo, jonka kapitalistit saavat markkinoilla työvoiman luomista tuotteista eli arvoista.

Palkalla on kolme ominaisuutta. Tavallinen työläinen ei useinkaan tiedä, kun hän saa palkkansa rahana kotelossa, että hän on saanut vain yhden laatuisen palkan, nimellispalkan rahassa. Palkan toinen muoto on todellinen palkka, s. o. palkka, jonka määrää se paljous tavaroita, jonka hän voi

ostaa saamallaan nimellispalkalla. Palkan kolmas muoto on suhteellispalkka. Näin sitä nimitetään siksi, että halutaan määritellä työläisen saaman nimellispalkan suhde niihin arvoihin, jotka hänen työnsä on luonut.

Esimerkiksi olettakaamme, että työläinen luo sadan dollarin arvosta rikkauksia jossain määrättyssä ajassa ja saa niistä korvaukseksi kaksikymmentä dollaria nimellispalkkana. Hänen todellinen palkkansa ei voi olla enempi kuin se määrä tavaroita, jonka hän voi kahdellakymmenellä dollarilla ostaa. Jos elämänkustannukset nousevat, sanokaamme puolella, niin työläinen ei saa nimellispalkallaan, jos nimittäin tämä ei samalla nouse, kuin puolet siitä, mitä hän ennen voi ostaa kahdellakymmenellä dollarilla. Tässä tapauksessa hänen todellinen palkkansa on laskenut viisikymmentä prosenttia. Ja hänen suhteellispalkkansa on vajonnut yhteen viidennesosaan.

Joskus voi käydä niin, että työläinen saa suuren lisäyksen nimellispalkassa, mutta samalla kertaa kuitenkin huomattavan alennuksen todellisessa palkassa. Näin on käynyt Saksan työläisten. Heidän nimellispalkkansa ovat suuret, mutta kuitenkin heidän todelliset palkat ovat pienimmät kuin koskaan ennen moneen sukupolveen. He eivät kykene ostamaan riittävästi edes välttämättömiä elämävälineitä. Työläiset voivat joissakin tapauksissa saada pientä nimellispalkkaa, mutta huomattavan suurta todellispalkkaa, sillä heidän jokapäiväiselle elämälleen välttämättömät tarpeet ovat halpoja. Mutta samat työläiset voivat sentään saada verrattain pientä suhteellispalkkaa, johtuen konetuotannon vaikutuksesta, kuten esimerkiksi Yhdysvalloissa, jossa työläisten suhteellispalkat ovat alhaiset, ehkä alhaisemmat kuin missään toisessa maassa. Niiden tuotteiden arvo, jotka esimerkiksi Yhdysvaltain työläiset tuottavat, on verrattain paljon suurempi kuin heidän todellisten palkkainensa arvo.

Maaorjan täytyi työskennellä jonkun päivän viikossa ilmaiseksi. Mutta nykyajan palkkatyöläinen työskentelee vieläkin useamman päivän ilmaiseksi jokainen viikko, kun hän vain työssä käy. Hän antaa kapitalisteille suuremman maksamattoman ajan, kuin antoi maaorja feodaliherralle. Tämä ilmainen työ, vapaa palvelus kapitalisteille, on kätketty maksukuoren taakse. Katsokaammepas vähän.

Olettakaamme, että työläinen, jonka olemme jo maininneet esimerkkinä sadan dollarin arvon luojana, tuottaa tämän arvon viidessä päivässä. Tässä tapauksessa hän on tuottanut palkkansa, kaksikymmen-

tä dollaria, ensimmäisenä päivänä. Se on hänen ensimmäisen työpäivänsä arvo. Lopun ajan, neljä päivää viidestä, hän työskentelee ilmaiseksi työnantajalleen ja tuottaa kahdeksankymmenen dollarin arvoisen ylijäämän. Keskinertainen työläinen usein ei huomaa, että hän työskentelee suurimman osan elämästään ilmaiseksi, sillä hän ei ymmärrä palkkojen suhteita. Hän ei tunne sen riistännän laatua ja suuruutta, jonka uhrina hän työskentelee.

On olemassa joskus aikoja, jolloin työläinen saa palkkaa, jota nimitetään korkeaksi. Erikoisemmin tämä tapahtuu jossain määrättyssä teollisuudessa, kuten esimerkiksi rakennusteollisuudessa silloin kun on runsaasti rakennustöitä.

Tämä johtuu siitä, että työvoimalla on suuri kysyntä ja tarvittavaa työvoimaa on vähän tarjolla. Tällaisessa tapauksessa joskus joittenkin vissien töiden tekijän palkat nousevat huomattavan korkealle, kun niitä verrataan alhaisimmilla palkoilla työskenteleväin työläisten palkkoihin. Mutta tulee muistaa, että useimmiten, kuten esimerkiksi rakennusalalla, tällaiset palkat ovat vuoden ajoista riippuvaisia. Rakennustyöt usein ovat huonosti käynnissä talvi-eseen aikaan ja kun on huonot ilmat, niin varsinkin ulkotöissä ovat työläiset joutuvat menettämään työaikaa. Yleisesti puhuen, kun otetaan koko vuoden aika huomioon, niin rakennustyöläiset eivät saa paljoakaan suurempia palkkoja kuin muilla teollisuusaloilla työskentelevät työläiset.

Mitä merkitystä työväenunioilla on palkkoihin nähden? Näin usein kysytään. Tähän voidaan helposti vastata. Jos unioilla ei olisi minkäänlaista merkitystä palkkoihin nähden, niin ei niitä olisi olemassakaan. Ainahan niillä, jotka järjestyneinä myyvät jotain, on paremmat mahdollisuudet kuin niillä, jotka yksilöinä yrittävät tehdä kaupaa. Kuitenkin unioilla, varsinkin ammattiunioilla, on vissi raja, jota edemmäksi ne eivät voi päästä. Myönnettävästi ammattiunioihinkin kuuluvat työläiset vielä saavat parannuksia palkka- ja työsuhteisiinsa paremmin kuin kokonaan järjestymättömät työläiset.

Niillä ammattialoilla, joilla työläiset järjestyneinä voivat pitää työvoiman tarjonnan alhaalla, joutuvat työnantajat keskenään kilpailemaan työvoiman saannista ja niin joskus tämän kilpailun pakoittamana nostavat palkkoja. Tällaisessa tapauksessa

nämä ammattilaiset saavat huomattavan paljon suurempia palkkoja kuin järjestymättömät työläiset. Ammattiunionit kuitenkin eivät voi koskaan päästäkään kontroleeraamaan työvoimaa kokonaisuudessaan, s. o. koko työväenluokan jäsenten työvoimaa. Tavallisesti eivät kapitalistit, jotka ovat järjestyneitä, kilvoittele keskenään työvoiman saannissa. Mutta kuitenkin aina joskus tapahtuu poikkeuksia ja tällöin jotkut niistä nostavat työläistensä palkkoja, pitääksensä ennestään olevat työssä ja saadaksensa uutta työvoimaa.

Järjestyminen siis on tärkeää työläisille. Ei voi olla epäilystäkään siitä, etteikö työväenluokan elämäntaso olisi paljon alhaisempi kuin se on nykyään, jos ei olisi yhtään järjestyneitä työläisiä. Ei missään tapauksessa pidä unhoittaa sitä, että kapitalistisen teollisuuden yleisenä pyrkimyksenä on työläisten keskiarvoisen elämäntason alentaminen, s. o. todellisten palkkain pienentäminen.

Marx aikoinaan lausui: "Ammattiunionit toimivat hyvin vastuskeskuksina pääoman anastuksia vastaan. Ne epäonnistuvat osaksi käyttäessään ymmärtämättömästi valtaansa. Ne epäonnistuvat yleensä supistessaan toimintansa sissisodaksi olemassaolevan järjestelmän seurauksia vastaan, sensijaan että ne samalla kertaa koettaisivat sitä muuttaa, sensijaan että ne käyttäisivät järjestyneitä voimiaan vipusimena työväenluokan lopulliseksi vapauttamiseksi, s. t. s. palkkajärjestelmän lopulliseksi poistamiseksi."

Ymmärtääksensä palkkain eri muodot ja palkkajärjestelmän, työläisen täytyy päästä selville kapitalismista, s. o. nykyisestä yhteiskuntajärjestelmästä. Työläinen, joka ymmärtää oikein kapitalistisen järjestelmän, on tietoinen siitä, että hän ei ole mitään muuta kuin orja, samanlainen kuin menneiden yhteiskuntien orja. Tämän kun hän käsittää, niin hän on valmis järjestymään, yhtymään toisten työläistoveriensä kanssa, ei ainoastaan pitääksensä palkat entisellään ja vastustaaksensa tyranimaisen kapitalismin hyökkäyksiä, vaan tullaksensa kykeneväksi hävittämään kapitalistisen järjestelmän, luomaan uuden yhteiskunnan, jossa työläiset kontroleeraavat yhteiskunnallista tuotantoa ja jakoa koko ihmiskunnan — työväenluokan — hyväksi, eikä muutamain etuoikeutettujen kapitalistien ja sortajien hyväksi.

